

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Факультет фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ
Дека факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-педагогічної діяльності
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« _____ » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор навчально-наукового інституту
новітніх освітніх технологій
Святослав ПИТЕЛЬ
« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «**Основи фінансово-економічного аналізу**»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність - 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма – «Облік і оподаткування»

Кафедра обліку і оподаткування

Форма навчання	Курс	Се-местр	Лекції (год.)	Практичних (год.)	ІРС (год.)	Тре-нінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік, (сем.)
Денна	II	3	28	14	3	6	99	150	3
Заочна	II	3	8	4	-	-	138	150	4

31.08.2023

Тернопіль - ЗУНУ
2023

Робочу програму склав: к.е.н., доцент Павло ДЕНЧУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

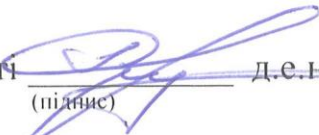
В.о. завідувача кафедри,
д.е.н., проф. Зеновій-Михайло ЗАДОРЖНИЙ

(підпис)

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності облік і оподаткування,
протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Керівник групи

забезпечення спеціальності

(підпис)

д.е.н., проф. Руслан БРУХАНСЬКИЙ

Гарант ОПП «Обліку і оподаткування»

к.е.н., доцент кафедри
обліку і оподаткування

Наталія ПОЧИНОК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ»**

1. Опис дисципліни

Дисципліна – «Основи фінансово- економічного аналізу»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань: 07 – Управління та адміністрування	Статус дисципліни: вибіркова дисципліна Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність: 071 – Облік і оподаткування	Рік підготовки: <i>Денна - 2</i> <i>Заочна - 2</i> Семестр: <i>Денна - 3</i> <i>Заочна - 3,4</i>
Кількість змістових модулів - 3	Ступінь вищої освіти – перший (бакалавр)	Лекції: <i>Денна - 28 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна - 14 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин: Денна – 150 Заочна – 150	Освітньо-професійна програма: «Облік і оподаткування»	Самостійна робота: <i>Денна - 99 год.</i> <i>Тренінг – 6 год.</i> <i>Заочна - 138 год.</i> Індивідуальна робота <i>Денна - 3 год</i>
Тижневих годин: <i>денна форма - 10</i> <i>з них аудиторних - 3</i>		Вид підсумкового контролю: <i>залік</i>

2. Мета й завдання дисципліни «Основи фінансово-економічного аналізу»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Основи фінансово-економічного аналізу» є вивчення теоретичних основ, організації і методики проведення економічного аналізу; формування у студентів вміння давати об'єктивну оцінку фінансово-господарській діяльності, діагностувати основні проблеми її розвитку, виявляти напрямки вдосконалення та обґрунтовувати управлінські рішення, спрямовані на підвищення ефективності функціонування; оволодіння науковим підходом до вибору оптимальних варіантів управління.

Засвоєння цього курсу повинне виробити у студентів навички практичного використання прийомів та методики аналізу в процесі прийняття управлінських рішень, що сприятиме формуванню висококваліфікованих фахівців у галузі економіки.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

1. Засвоєння теоретичних питань, що стосуються сутності, значення економічного аналізу в управлінні, його видів, змісту і завдань.

2. Вивчення інформаційного забезпечення, організації та методології економічного аналізу; сутності і сфери застосування основних його прийомів.

3. Оволодіння об'єктивною оцінкою господарської діяльності підприємства.

4. Вироблення навиків щодо виявлення тенденцій зміни показників, з'ясування їх причин, а також прогнозування можливих наслідків.

5. Застосування методики аналізу, здійснення економічної інтерпретації одержаних результатів та формулювання належних висновків.

6. Вміння оформляти результати аналізу, обґрунтовувати управлінські рішення, обирати оптимальні їх варіанти та здійснювати контроль за впровадженням.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ: «Основи фінансово-економічного аналізу»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економічного аналізу

Тема 1. Предмет, об'єкти, зміст і завдання економічного аналізу

Аналіз як загальнонауковий метод пізнання. Поняття економічного аналізу. Зміст процесу управління підприємством та місце в ньому економічного аналізу. Роль економічного аналізу в підвищенні ефективності управління в сучасних умовах. Предмет економічного аналізу та його об'єкти. Мета, зміст, завдання економічного аналізу. Місце економічного аналізу в системі економічних наук.

Тема 2. Метод і спеціальні прийоми економічного аналізу

Метод і методологія наукової дисципліни. Метод економічного аналізу та його складові елементи. Характеристика основних категорій економічного аналізу. Принципи аналітичного дослідження. Класифікація та характеристика прийомів економічного аналізу.

Економіко-логічні (традиційні) прийоми економічного аналізу: порівняння, типізація, деталізація, балансовий прийом, прийоми елімінування, їх суть, сфера застосування.

Економіко-математичні прийоми та моделі економічного аналізу: детермінованого та стохастичного моделювання, моделювання фінансових ситуацій. Їх суть і можливості використання.

Евристичні прийоми аналізу: експертні оцінки, прийоми активізації творчого мислення.

Тема 3. Види, інформаційне забезпечення та організація економічного аналізу

Поняття виду та напрямку економічного аналізу. Типологія, особливості і сфера застосування найважливіших видів економічного аналізу.

Зміст, поняття і принципи інформаційного забезпечення економічного аналізу. Характеристика найважливіших груп інформації, яка використовується в економічному аналізі. Вимоги економічного аналізу до використовуваної ним інформації. Способи перевірки її достовірності. Особливості інформаційної бази підприємства в умовах автоматизованої обробки інформації.

Поняття і загальні принципи організації аналізу. Організаційні форми та виконавці аналітичної роботи на підприємстві. Основні етапи і послідовність проведення економічного аналізу на підприємстві. Складання програми аналізу. Підбір і аналітична обробка економічної інформації. Узагальнення і оцінка результатів аналізу. Формування пропозиції за результатами аналізу і контроль за їх виконанням.

Змістовий модуль 2.

Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства

Тема 4. Аналіз фінансового стану підприємства

Поняття фінансового стану, значення його аналізу в сучасних умовах господарювання. Взаємозв'язок фінансового стану підприємства і результатів його виробничої і збутової діяльності.

Завдання аналізу і джерела інформації. Характеристика бухгалтерського балансу, як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану підприємства. Види аналізу балансу (горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний).

Аналіз складу і структури майна і боргових прав підприємства. Аналіз джерел формування майна і боргових прав підприємства.

Аналіз показників і відносних коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства. Аналіз ефективності використання оборотних засобів та її впливу на фінансову стійкість підприємства.

Аналіз стану розрахунків, показників платоспроможності та ліквідності підприємства.

Аналіз руху грошових коштів.

Тема 5 Аналіз прибутку і рентабельності

Система показників фінансових результатів в сучасних умовах, їх значення в оцінці і стимулюванні економічної ефективності. Завдання аналізу і джерела інформації.

Аналіз формування чистого прибутку підприємства. Оцінка рівня і динаміки фінансового результату від звичайної та операційної діяльності.

Аналіз валового прибутку та факторів його формування. Аналіз розподілу прибутку.

Аналіз показників і факторів рентабельності.

Змістовий модуль 3.

Техніко-економічний аналіз діяльності підприємства

Тема 6. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг

Система показників і фактори виробництва продукції. Вимірники рівня показників. Значення, завдання і джерела даних аналізу виробництва.

Загальна оцінка рівня виконання виробничої програми, динаміки показників обсягу випуску продукції. Аналіз впливу факторів на відхилення показників.

Аналіз асортименту і структури випуску продукції. Методика розрахунку впливу асортиментно-структурних зрушень на показники діяльності підприємства.

Аналіз якості продукції, робіт і послуг. Аналіз впливу зміни якості на економічні показники роботи підприємства.

Аналіз ритмічності діяльності. Аналіз комплектності виробництва. Оцінка резервів росту випуску продукції.

Особливості оперативного аналізу виробництва продукції.

Тема 7. Аналіз використання трудових ресурсів та витрат на оплату праці

Значення, завдання та джерела інформації для аналізу праці.

Аналіз стану і забезпеченості підприємства кадровим потенціалом.

Аналіз руху трудових ресурсів.

Аналіз використання робочого часу.

Аналіз ефективності використання трудових ресурсів.

Аналіз резервів продуктивності праці і випуску товарної продукції за рахунок кращого використання трудових ресурсів.

Аналіз оплати праці.

Тема 8. Аналіз довгострокових активів підприємства

Значення, завдання, джерела даних для аналізу засобів праці.

Аналіз показників складу, структури, технічного стану, і руху основних засобів. Аналіз забезпеченості підприємства засобами праці.

Аналіз показників ефективності використання основних засобів і їх впливу на випуск продукції.

Аналіз використання виробничого устаткування.

Методика визначення і виявлення резервів росту віддачі засобів праці та випуску продукції.

Тема 9. Аналіз матеріальних ресурсів підприємства та ефективності їх використання

Значення, завдання та джерела інформації для аналізу предметів праці. Аналіз потреби підприємства в матеріальних ресурсах.

Аналіз забезпеченості підприємства предметами праці та стану складських запасів матеріалів.

Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів та їх впливу на зміну обсягу випуску продукції. Виявлення резервів підвищення матеріаловіддачі продукції та підвищення ефективності виробництва.

Особливості оперативного аналізу забезпечення підприємства матеріальними ресурсами та ефективності їх використання.

Тема 10. Аналіз витрат на виробництво, собівартості реалізованої продукції

Значення, завдання і система інформаційного забезпечення аналізу витрат на підприємстві. Класифікація видів витрат і об'єктів аналізу. Система показників рівня витрат і собівартості продукції.

Аналіз динаміки і структури витрат в розрізі економічних елементів і статей калькуляції. Аналіз рівня витрат на 1 гривню товарної продукції. Аналіз собівартості найважливіших видів продукції

Аналіз прямих матеріальних витрат. Аналіз прямих витрат на заробітну плату.

Аналіз комплексних статей витрат.

Аналіз собівартості окремих видів продукції.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ «Основи фінансово - економічного аналізу»

Денна форма

Тема	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекційні заняття	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економічного аналізу.						
Тема 1. Предмет, об'єкти, зміст і завдання економічного аналізу	2	2	2	-		Поточне опитування
Тема 2. Метод і спеціальні прийоми економічного аналізу.	6	2	16	0,5		
Тема 3. Види, інформаційне забезпечення та організація економічного аналізу	2	2	3	0,5		
Змістовий модуль 2. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства.						
Тема 4. Аналіз фінансового стану підприємства	4	2	14	0,5	3	Поточне опитування
Тема 5. Аналіз прибутку і рентабельності	2	2	14	-		
Змістовий модуль 3. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємства.						
Тема 6. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг	4	1	10	0,5	3	Поточне опитування
Тема 7. Аналіз використання трудових ресурсів та витрат на оплату праці	2	1	10	0,5		
Тема 8. Аналіз довгострокових активів підприємства	2	1	10	-		
Тема 9. Аналіз матеріальних ресурсів підприємства та ефективності їх використання	2	0,5	10	0,5		
Тема 10. Аналіз витрат на виробництво, собівартості реалізованої продукції	2	0,5	10	-		
Разом:	28	14	99	3	6	Залік

Заочна форма

	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економічного аналізу.			
Тема 1. Предмет, об'єкти, зміст і завдання економічного аналізу	1	-	10
Тема 2. Метод і спеціальні прийоми економічного аналізу.	3	2	14
Тема 3. Види, інформаційне забезпечення та організація економічного аналізу	-	-	10
Тема 4. Аналіз фінансового стану підприємства	1	1	16
Тема 5. Аналіз прибутку і рентабельності	1	1	14
Тема 6. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг	1	-	16
Тема 7. Аналіз використання трудових ресурсів та витрат на оплату праці	-	-	14
Тема 8. Аналіз довгострокових активів підприємства	-	-	14
Тема 9. Аналіз матеріальних ресурсів підприємства та ефективності їх використання	-	-	14
Тема 10. Аналіз витрат на виробництво, собівартості реалізованої продукції	1	-	16
Разом	8	4	138

3. Тематика практичних занять.

Денна форма навчання.

Практичне заняття № 1.

Тема: Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу.

Мета: Засвоєння теоретичних основ економічного аналізу.

Питання для обговорення:

1. Аналіз як абстрактно-логічний метод пізнання. Відособлення економічного аналізу як науки.
2. Роль економічного аналізу в розробці і прийнятті управлінських рішень, його місце в процесі управління.
3. Предмет, зміст і завдання аналізу господарської діяльності.
4. Характеристика основних етапів розвитку економічного аналізу.
5. Об'єкти, суб'єкти економічного аналізу та їх інформаційні потреби.
6. Місце економічного аналізу в системі наук.

Практичне заняття № 2.

Тема: Метод і спеціальні прийоми економічного аналізу.

Мета: Ознайомлення із складовими методу економічного аналізу, його особливостями.

Питання для обговорення:

1. Визначення методу економічного аналізу. Характеристика його складових. Методологія, методика.
2. Система показників, що використовується в економічному аналізі.
3. Поняття і класифікація факторів, що використовуються в економічному аналізі.
4. Резерви підвищення ефективності виробництва: класифікація і принципи пошуку.
5. Класифікація прийомів, що використовуються в економічному аналізі.
6. Суть прийому порівняння, передумови застосування. Види порівнянь.
7. Групування та його види.
8. Використання прийому деталізації.
9. Умови і сфери застосування балансового прийому.
10. Суть, передумови та правила застосування прийомів елімінування:
11. Загальна характеристика і сфера застосування в економічному аналізі економіко – математичних прийомів.
12. Евристичні прийоми, їх класифікація та сфера застосування.
13. Застосування прийомів комплексної рейтингової оцінки об'єктів аналізу.

Практичне заняття № 3.

Тема: Види, організація та його інформаційне забезпечення економічного аналізу.

Мета: Засвоєння питань щодо типології, організації та інформаційного

забезпечення економічного аналізу.

Питання для обговорення:

1. Види економічного аналізу. Характеристика і сфера використання найважливіших видів.
2. Зміст, поняття і принципи інформаційного забезпечення.
3. Характеристика найважливіших груп аналітичної інформації.
4. Способи перевірки достовірності економічної інформації.
5. Створення автоматизованого банку даних для рішення аналітичних задач в умовах ПЕОМ.
6. Організаційні форми та виконавці аналітичних робіт.
7. Послідовність проведення економічного аналізу.
8. Організація аналітичної роботи в умовах АРМ.

Практичне заняття № 4.

Тема: Аналіз фінансового стану підприємства.

Мета: Оволодіння методикою аналізу фінансового стану.

Питання для обговорення:

1. Основні положення, значення, завдання та джерела аналізу фінансового стану.
2. Оцінка майнового стану підприємства та джерел його формування.
3. Аналіз показників фінансової стійкості.
4. Аналіз ефективності використання оборотних засобів підприємства.
5. Аналіз стану розрахунків, платоспроможності та ліквідності підприємства.

Практичне заняття № 5.

Тема: Аналіз прибутку рентабельності.

Мета: Засвоєння методики аналізу фінансових результатів.

Питання для обговорення:

1. Значення, завдання та джерела даних аналізу фінансових результатів
2. Загальна оцінка фінансових результатів підприємства.
3. Аналіз операційного та валового прибутку.
4. Аналіз показників використання прибутку.
5. Аналіз показників і факторів рентабельності.

Практичне заняття № 6.

Тема: Аналіз виробництва та реалізації продукції, робіт і послуг.

Мета: Засвоєння методики аналізу виробництва та реалізації продукції.

Питання для обговорення:

1. Значення, завдання і джерела даних аналізу виробництва.
2. Система показників і фактори виробництва продукції. Вимірники, які використовуються для вираження рівня показників.

3. Загальна оцінка рівня виконання виробничої програми, динаміки показників обсягу випуску продукції, виконання робіт і надання послуг.
4. Аналіз впливу факторів на відхилення показників.
5. Аналіз асортименту і структури випуску продукції.
6. Методика розрахунку впливу асортиментно – структурних зрушень на показники діяльності підприємства.
7. Показники якості і методика їх розрахунку. Аналіз якості продукції, робіт і послуг. Аналіз впливу зміни якості на економічні показники роботи підприємства.
8. Аналіз ритмічності діяльності. Аналіз комплектності виробництва.
9. Аналіз реалізації продукції.

Тема: Аналіз використання трудових ресурсів та витрат на оплату праці.

Мета: Оволодіння методикою аналізу трудових ресурсів.

Питання для обговорення:

1. Значення, завдання, джерела інформації для аналізу використання трудових ресурсів та витрат на оплату праці.
2. Аналіз стану і забезпеченості підприємства кадровим потенціалом. Аналіз руху трудових ресурсів.
3. Аналіз використання робочого часу.
4. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів.
5. Аналіз резервів продуктивності праці і випуску товарної продукції за рахунок кращого використання трудових ресурсів.
6. Аналіз фонду оплати праці.

Практичне заняття № 7.

Тема: Аналіз довгострокових активів підприємства.

Мета: Оволодіння методикою аналізу довгострокових активів.

Питання для обговорення:

1. Значення, завдання, джерела даних для аналізу.
2. Аналіз показників складу, структури, технічного стану, і руху основних засобів.
3. Аналіз забезпеченості підприємства засобами праці.
4. Аналіз показників ефективності використання основних засобів і їх впливу на випуск продукції.
5. Аналіз використання виробничого устаткування.

Тема: Аналіз матеріальних ресурсів підприємства та ефективності їх використання.

Мета: Засвоєння методики аналізу предметів праці.

Питання для обговорення:

1. Значення, завдання, джерела інформації для аналізу.
2. Аналіз потреби підприємства в матеріальних ресурсах.
3. Аналіз забезпеченості підприємства предметами праці та стану складських

запасів матеріалів.

4. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів та їх впливу на зміну обсягу випуску продукції.

Тема: Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції

Мета: Засвоєння методики аналізу витрат діяльності і собівартості продукції

Питання для обговорення:

1. Значення, завдання і система інформаційного забезпечення аналізу витрат на підприємстві.
2. Класифікація видів витрат і об'єктів аналізу.
3. Система показників рівня витрат і собівартості продукції.
4. Аналіз динаміки і структури витрат в розрізі економічних елементів і статей калькуляції.
5. Аналіз рівня витрат на 1 гривню товарної продукції.
7. Аналіз прямих матеріальних витрат.
8. Аналіз прямих витрат на заробітну плату.
9. Аналіз комплексних статей витрат.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни «Основи фінансово-економічного аналізу» виконується самостійно кожним студентом на основі методичних вказівок відповідно до варіанта згідно порядкового номера у списку групи. КППЗ охоплює усі основні теми дисципліни. Метою виконання КППЗ є оволодіння навичками застосування прийомів економічного аналізу в процесі дослідження економічної діяльності суб'єктів господарювання. КППЗ оформлюється у відповідності з встановленими вимогами. При виконанні та оформленні КППЗ студент може використовувати комп'ютерну техніку, зокрема програмні засоби Microsoft Excel. Кожен з пунктів КППЗ оцінюється за 100-бальною шкалою, а також визначається підсумкова оцінка (як середня арифметична з проміжних оцінок). Виконання КППЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з економічного аналізу.

7. Самостійна робота.

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Бюджетна система» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони

отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні навчальної і наукової фахової літератури в розрізі тем визначених робочою програмою.

№ теми	Тематика
Тема 1	Економічний аналіз як елемент системи управління підприємства. Основні етапи розвитку економічного аналізу, їх характеристика.
Тема 2	Метод економічного аналізу, його особливості та складові елементи. Класифікація ЕММ та сфера їх застосування в економічному аналізі. Прийоми комплексної рейтингової оцінки об'єктів аналізу. Використання в економічному аналізі евристичних прийомів.
Тема 3	Види економічного аналізу та їх класифікація. Суть стратегічного аналізу, завдання і основні етапи проведення. Суть послідуючого /ретроспективного/ аналізу, завдання, основні етапи його проведення. Суть оперативного аналізу, його мета, завдання та особливості використання. Суть і поняття ФВА, відмінність від інших видів аналізу. Етапи проведення і особливості використання. Суть, мета, завдання і сфера використання фінансового аналізу.
Тема 4	Поняття фінансового стану, значення його аналізу в сучасних умовах господарювання. Взаємозв'язок фінансового стану підприємства і результатів його виробничої і збутової діяльності. Характеристика бухгалтерського балансу, як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану підприємства. Види аналізу балансу (горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний). Аналіз складу і структури майна і боргових прав підприємства. Аналіз джерел формування майна і боргових прав підприємства. Аналіз показників і відносних коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства. Аналіз ефективності використання оборотних засобів та її впливу на фінансову стійкість підприємства. Аналіз стану розрахунків, показників платоспроможності та ліквідності підприємства. Аналіз руху грошових коштів.
Тема 5	Аналіз формування чистого прибутку підприємства. Оцінка рівня і динаміки фінансового результату від звичайної та операційної діяльності. Аналіз валового прибутку та факторів його формування. Аналіз розподілу прибутку. Аналіз показників і факторів рентабельності.
Тема 6	Загальна оцінка рівня виконання виробничої програми, динаміки показників обсягу випуску продукції. Аналіз впливу факторів на відхилення показників. Аналіз асортименту і структури випуску продукції. Методика розрахунку впливу

	асортиментно-структурних зрушень на показники діяльності підприємства. Аналіз якості продукції, робіт і послуг. Аналіз впливу зміни якості на економічні показники роботи підприємства. Аналіз ритмічності діяльності. Аналіз комплектності виробництва. Оцінка резервів росту випуску продукції.
Тема 7	Аналіз стану і забезпеченості підприємства кадровим потенціалом. Аналіз руху трудових ресурсів. Аналіз використання робочого часу. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів. Аналіз резервів продуктивності праці і випуску товарної продукції за рахунок кращого використання трудових ресурсів. Аналіз оплати праці.
Тема 8	Аналіз показників складу, структури, технічного стану, і руху основних засобів. Аналіз забезпеченості підприємства засобами праці. Аналіз показників ефективності використання основних засобів і їх впливу на випуск продукції. Аналіз використання виробничого устаткування. Методика визначення і виявлення резервів росту віддачі засобів праці та випуску продукції.
Тема 9	Аналіз потреби підприємства в матеріальних ресурсах. Аналіз забезпеченості підприємства предметами праці та стану складських запасів матеріалів. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів та їх впливу на зміну обсягу випуску продукції. Виявлення резервів підвищення матеріаловіддачі продукції та підвищення ефективності виробництва.
Тема 10	Аналіз динаміки і структури витрат в розрізі економічних елементів і статей калькуляції. Аналіз рівня витрат на 1 гривню товарної продукції. Аналіз собівартості найважливіших видів продукції. Аналіз прямих матеріальних витрат. Аналіз прямих витрат на заробітну плату. Аналіз комплексних статей витрат. Аналіз собівартості окремих видів продукції.

8. Тренінг з дисципліни.

Тематика: Оцінка динамічності та збалансованості розвитку підприємства як економічної системи.

Порядок проведення:

1. Ознайомитися з методичним інструментарієм та інформаційною базою оцінки динамічності та збалансованості розвитку підприємства.
2. Навчитися визначати тип підприємства як економічної системи.
3. За динамікою ключових індикаторів діяльності окремого підприємства ідентифікувати його як економічну систему певного типу (табл. 1).

Таблиця 1.

Динаміка показників ефективності діяльності підприємства

(тис. грн.)

№ п/п	Показни ки	Базовий період	Звітний період	Темп зміни %
	А	1	2	3
1.	Дохід від реалізації продукції			
2.	Валовий прибуток			
3.	Фінансові результати від операційної діяльності (збиток)			
4.	Чистий прибуток			
5.	Матеріальні затрати			
6.	Витрати на оплату праці			
7.	Відрахування на соціальні заходи			
8.	Разом (п. 7 +п.8)			
9.	Амортизація			
10.	Разом витрат (включно інші витрати)			
11.	Середньорічне значення валюти балансу			

4. Представити результати проведеного аналізу у формалізованому вигляді (системи послідовних нерівностей) і визначити його відповідність певному типу.

5. Сформулювати висновок, у якому узагальнити результати аналізу та висловити пропозиції щодо ефективності використання ресурсів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Основи фінансово-економічного аналізу» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне опитування, тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів комплексного практичного індивідуального заняття;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- залік.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Оцінка рівня отриманих теоретичних знань та практичних навиків за шкалою Університету здійснюється на основі модульно-рейтингової системи контролю знань і передбачає стимулювання систематичної, ритмічної, самостійної роботи студентів, підвищення об'єктивності оцінки їхніх знань, визначення рейтингу студента, запровадження здорової конкуренції між студентами у навчанні і розвитку творчих їх здібностей. Модульно-рейтинговий контроль здійснюється на основі попередньо визначених змістових модулів, які є логічно завершеними частинами теоретичного та практичного навчального матеріалу за окремими етапами вивчення дисципліни. Отриманий рівень знань студента з усіх видів виконуваних робіт по дисципліні (теоретична підготовка, практична робота, КПЗ) оцінюється як за національною шкалою, так і шкалою ECTS. Переведення оцінок за системою КМСОНП здійснюється за схемою, поданою в таблиці.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Основи фінансово-економічного аналізу» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту*:

Структура залікового кредиту для студентів (залік)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
1. Усне опитування під час заняття (4 теми по 10 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів	1. Усне опитування під час заняття (6 тем по 10 балів = 60 балів) 2. Письмова робота = 40 балів	1. Написання та захист КПЗ = 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Проекційний екран	1-10
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-10
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-10
5	Персональні комп'ютери	1-10
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-10
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-10
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-10
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-10
10	Google Forms	1-10

Рекомендовані джерела інформації:

Основна:

1. Захарченко П. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Мелітополь: Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2018. 223 с.
2. Зачківська М. І. Економічний аналіз: навч. посіб. ВСП "Техн.- екон. фах. коледж Нац. ун-ту "Львів. політехніка". - Львів : Растр - 7, 2022. 254 с.
3. Економічний аналіз. Навчальний посібник. Серединська В.М. Загородна О.М., Федорович Р.В. Тернопіль: Астон. 2010. 538 с.
4. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності: підручник. Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. - 318 с.
5. Ковальчук К. Ф. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій. Навч. посібник. Київ. Центр учбової літератури. 2019. 326 с.
6. Ковальчук Т.М. Облік, аналіз, аудит і оподаткування: навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернівець. Нац. Ун-т ім. Ю. Федьковича : Рута, 2021. 315с.
7. Ковальчук Т.М. Аналіз фінансового стану: теорія, методика, організація: монографія. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2020. 175 с
8. Литвин З.Б. Економічний аналіз: Навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2010. 202 с.
9. Синькевич Н. І. «Економічний аналіз»: курс лекцій. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. 97 с.
10. Finch C. A student's guide to International Financial Reporting Standards Kaplan Publishing; 3rd edition (1 Oct. 2012) 410 p. 26. Fridson M. S., Alvarez F. Financial Statement Analysis: A Practitioner's Guide. Wiley; 4th edition. (July 5, 2011) 400 p.
11. Ittelson T. Financial Statements: A Step-by-Step Guide to Understanding and Creating Financial Reports New Page Books,US; 3rd Revised edition (25 April 2020) 320 p.

12. Kaplan. Financial Reporting - Study text. Kaplan publishing (1 may 2021) 711 p.
13. Robinson T. R. International Financial Statement Analysis (CFA Institute Investment Series) Wiley; 4th edition (9 Mar. 2020) 1008 p
14. Walther L.M. Principles of Accounting (free online textbook). URL: Home - principlesofaccounting.com
15. Warner S., Hussain S. The Finance Book: Understand the numbers even if you're not a finance professional. FT Publishing International; 2nd edition (14 April 2022) 360 p.

Додаткова:

1. Грабовецький Б,Є. Економічний аналіз.
URL:<http://posibnyky.vntu.edu.ua/grabovec/p12.html>.
2. Економічний аналіз. Чумаченко М. Г.
URL:<http://studentam.kiev.ua/content/view/678/87/>.
3. Збірник задач з курсу «Економічний аналіз» (Болюх М.А., ГорбатокМ.І.).
URL:<http://studentam.kiev.ua /content/view/677/87/>.
4. Курс економічного аналізу (Івахненко В. М.).
URL:<http://studentam.kiev.ua/content/view/676/87/>.
5. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з курсу: «Економічний аналіз».URL:<http://studentam.kiev.ua /content/view/671/87/>.